



Pöytäkirja
Asianumero: VN/29738/2024
Päivämäärä: 24.1.2025

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueneuvottelu

Aika: ti 5.11.2024 klo 11.15–14.15

Paikka: Helsinki, VM kh Jakovara & Teams

Alueen edustajat paikalla:

Kirsi Leivonen	hyvinvointialuejohtaja
Ilkka Pirskanen	strategiajohtaja
Ismo Rouvinen	talousjohtaja
Susanna Wilén	toimialuejohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Eija Rieppo	toimialuejohtaja, ikääntyneiden palvelut
Tuuli Ollila	va. toimialuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut
Markus Viitaniemi	pelastusjohtaja
Matti Taponen	aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja

Puheenjohtajisto paikalla:

Ville-Veikko Ahonen	osastopäällikkö, VM, puheenjohtaja
Kari Hakari	osastopäällikkö, STM, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Snellman	strategia- ja ohjausyksikön johtaja, SM, 2. varapuheenjohtaja

Ministeriöiden, THL:n & AVI:n edustajat paikalla:

Antto Korhonen	finanssineuvos, VM
Elina Kettunen	asiantuntija, STM
Jaana Leipälä	arviointipäällikkö, THL
Johannes Ketola	pelastusylitarkastaja, Itä-Suomen AVI
Essi Taavitsainen	projektiassistentti, VM

Ministeriöiden edustajat etänä:

Anna Cantell-Forsbom	osastopäällikkö, STM	(klo 11.26 alkaen)
Elina Palola	johtaja, STM	(klo 13.42 asti)
Andreas Blanco Sequeiros	johtaja, STM	
Outi Salo	erityisasiantuntija, SM	



1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja avasi tilaisuuden klo 11.18.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin osallistujat, käytiin lyhyt esittäytyminen ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Yleiskatsaus hyvinvointialueen tilanteesta

3.1. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikön puheenvuorot

THL:n arviointipäällikkö kertoi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluntarpeesta, joka on suuri johtuen sairastavuudesta, työkyvyttömyydestä ja työttömyydestä. Alueella haasteena on ollut henkilöstöpula ja henkilöstövajetta on korjattu vuokratyövoimalla. Palvelutarpeeseen suhteutettuna kustannukset olivat maan pienimmät vuonna 2023 ja asukaskohtainen alijäämä oli alueista pienin. Lisää säästöjä on vaikeaa keksiä, jotka eivät vaarantaisi lakisääteisten palveluiden järjestämistä. Palveluverkkopäätös valmisteltiin nopeasti uudelleen hallinto-oikeuden ensin kumottua sen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi THL:n keskeiset huomiot tilanteesta ja tietopohjasta käyty keskustelu.

3.2 Aluehallintoviraston pelastustoimen edustajan puheenvuoro

AVI:n pelastusylitarkastaja kertoi AVI:n keskeisistä havainnoista. Alueen valvontatoiminta ei ole toteutunut tavoitteiden mukaan, mikä johtuu resursseista. Pelastustoiminnan palvelutason toteutumisen osalta toimintavalmiusajoissa on ollut puutteita. Pelastusryhmän toimintavalmiusaika on kasvanut. Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmiudet vaihtelivat pienten paikkakuntien välillä. Varautumisen ja väestönsuojelun palvelutaso on toteutunut pääasiassa hyvin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi AVI:n keskeiset huomiot tilanteesta.

4. Hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Puheenjohtaja alusti Pohjois-Karjalan yleisestä tilanteesta talouden tunnuslukujen valossa.

4.1 Hyvinvointialueen edustajien alustus tämän hetken tilanteesta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen edustajat alustivat alueen yleisestä tilanteesta. Alue on hyvin sitoutunut sosiaali- ja pelastuspalveluiden uudistamiseen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti. Alueella halutaan kantaa vastuuta ja olla edelläkävijöitä uudistamisessa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on ollut haasteena saada osaavaa henkilökuntaa, mutta nyt henkilöitä on saatu



rekrytoitua. Alueen tavoitteena on talouden tasapaino vuoden 2026 loppuun mennessä, mutta se tulee olemaan haastavaa. Edessä on toimintaan ja henkilöstöön kohdistuvia leikkauksia.

Ensi vuodelle on suunniteltu viisi strategista kehittämishanketta. Alueen onnistumiset liittyvät toiminnan uudistumiseen ja henkilöstöön. Asiakastytyväisyys on erinomaisella tasolla ja maine on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Haasteet liittyvät talouteen ja henkilöstön saatavuuteen. Painopistettä pitäisi pystyä siirtämään ongelmien ennaltaehkäisyyn. Käyttömenojen kasvu on ollut tämän vuoden liian korkealla tasolla. Haasteena on myös pitkään jatkunut tiukka rahoitus ja siitä johtunut patoutunut kysyntä. Siirtymätasauksen vaikutus on suuri ja sen pysyvää leikkausta pidetään epäoikeudenmukaisena.

Päätös: Merkittiin tiedoksi hyvinvointialueen yleiskatsaus tilanteesta, päätöksenteosta sekä toiminnan ja talouden uudistamisesta.

4.2 Aiempien toimenpidesuosituksen seuranta

Alueen edustajat arvioivat syksyn 2023 neuvotteluissa annettujen toimenpidesuosituksen toteutumista. Suositukset on otettu vakavasti ja ne toimivat johtamisen suuntaviivana. Työvoiman vuokrausta on saatu laskettua ja lääkäripalveluja on ostettu aiempaa vähemmän. YTA-yhteistyö on erinomaisella tasolla.

Pelastustoiminnan osalta kehittämistoimenpiteitä on pystytty toimeenpanemaan. Toimintavalmiutta on parannettu kehittämissuunnitelman avulla. Varautumisen resurssit ovat edelleen puutteelliset. Työturvallisuus ja työhyvinvointi ovat parantuneet.

Päätös: Merkittiin tiedoksi vuosi sitten annetut toimenpidesuositukset ja niistä käyty keskustelu.

4.3 Muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

VM:n edustaja alusti muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanteesta. Alueen edustajat kertoivat alueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanteesta. Muutos- ja uudistusohjelmat lähtivät liikkeelle keväällä 2023. Hyötyjä pyritään käymään etukäteen läpi ja alueella on rakennettu seurantanäkymä, joka mukailee ministeriön raportointisapluunaa. Aluetta huolestuttaa vuodet 2027 ja 2028 valtion rahoituksen tason epävarmuuden näkökulmasta.

Palvelustrategia päätettiin aluevaltuustossa 9.10.2024. Tavoite on, että 1.1.2025 voidaan aloittaa sen toteutus. Muutokset kohdistuvat siihen, miten henkilöstöresurssia käytetään. Alueella uskotaan, että ostopalveluja pystytään leikkaamaan ja toimitiloja vähentämään.

Pelastustoimelle osoitetut säästöt, henkilöstöön kohdentuvina, leikkaavat operatiivista henkilöstöä ja tätä kautta heikentävät suoraan toimintavalmiutta. Muutoin pelastustoimen uudistaminen etenee



vuosien 2024-2027 kehittämissuunnitelman mukaisesti. Pelastustoimen ja soten integraatiota edistetään mm. ikäihmisten ja kotiin vietävissä palveluissa.

Aluetta kiritetään lisäämään yhteisöllistä asumista. Kotiin vietäviä palveluita kehitetään eikä niistä voida luopua, sillä kotihoito on kivijalkapalvelu. Perhehoito on alueella vuosia toiminut hyvin. Tänä vuonna on panostettu kiertäviin hoitajiin. Lääkäreiden ja muun henkilöstön rekrytoimiseksi on tärkeää, että alueella on hyvä maine.

Päätös: Merkittiin tiedoksi hyvinvointialueen esitys muutos- ja uudisohjelman sekä talouden tilanteesta ja näistä käyty keskustelu. Merkittiin tiedoksi keskustelu integraatiosta osana muutosohjelmaa sekä keskustelu pelastustoimen säästöistä.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset

5.1. Ministeriöiden omat teemat

STM:n edustaja alusti ministeriön teemasta lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeen kokonaisvaltaisesta huomioimisesta erityisesti varhaista tukea vahvistaen. Esille nousi lasten ADHD-diagnoosien erityisen korkea määrä tytöillä ja pojilla sekä Itä-Suomen AVI:n havainnot koskien puutteita lastensuojelun asiakassuunnitelmissa ennen hyvinvointialueelle siirtymistä. Nämä eivät ole uusia ongelmia ja tilanne näyttää pahentuneen hyvinvointialueen aikana. Ongelmia on myös sosiaalihuollon avopalvelujen saatavuudessa. Lisäksi ostopalveluja käytetään paljon. Asiakkuuksien määrä sosiaali- ja terveystaloudissa on kasvava. Uudenlaisia toimintamalleja tarvitaan. Iso kysymys on sosiaalihuollon LaNuPe -kehittäminen yhdessä terveystaloudien kanssa. Sosiaalityöntekijöiden saatavuus ja jatkuvuus on turvattava.

SM:n edustaja alusti ministeriön teemoista liittyen pelastustoimen toimintavalmiuden haasteisiin ja väestönsuojeluun. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen osalta haasteena on henkilöstön saatavuus. Pitkät välimatkat haastavat kuten myös rekrytoinnit pienillä asemilla. Savusukelluskelpoisten pelastajien määrä on laskenut. Säästöt haastavat aluetta. Väestönsuojelun kokonaisuus on saatettava kuntoon. Tarpeellista kiinnittää huomioita väestöhälyttimiin. Kuntien kanssa tehtävän valmiussuunnittelun sopimukset ovat kunnossa. Käytiin myös läpi SM:n nostamat teemat koskien pelastustoiminnan toimintavalmiutta ja väestönsuojeluun varautumista:

- Pohjois-Karjala hyvinvointialueen on varmistettava riskeihin ja uhkiin perustuva pelastustoiminnan suorituskyky koko alueella.
- Hyvinvointialueen pelastustoimen tulee saattaa väestönsuojelusuunnitteluun liittyvät asiakokonaisuudet valmiiksi (sotilaallisen uhkan riskiarvio, yhteistoiminnan harjoittelu, yhteistoimintamuistiot ja -sopimukset koulutussuunnittelu).



Päätös: Merkittiin tiedoksi STM:n nostama teema lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeen kokonaisvaltaisesta huomioimisesta erityisesti varhaista tukea vahvistaen. Merkittiin tiedoksi, että alueen mielestä tilanne on parempi kuin mitä ministeriön toimesta kuvattiin. Sovittiin, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen edustajat tulevat STM:öön esittelemään LaNuPea.

Merkittiin myös tiedoksi SM:n nostamat teemat koskien pelastustoiminnan toimintavalmiutta ja väestönsuojeluun varautumista.

5.2. Hyvinvointialueen oma teema

Alueen edustaja alusti alueen teemasta liittyen käyttömenojen kasvuun. Tavoitteena on jarruttaa omilla toimenpiteillä käyttömenojen kasvu hyvinvointialueindeksin suuruiseksi. Talouden tasapainottamisvaade vuoden 2026 loppuun mennessä on alueelle haaste. Tarvevakioitu rahoitus on alueen mukaan erinomainen asia ja alueen rahoitus riittäisi, jos siirtymätasaus poistettaisiin. Alue toi myös esiin toiveen, että jälkikäteistarkastusmekanismiin voisi poistaa ja kehittää tarveperusteista rahoitusmallia kannustavammaksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi hyvinvointialueen nostama teema ja siitä käyty keskustelu.

6. Ministeriöiden toimenpidesuosituks

Puheenjohtaja esitteli ehdotukset ministeriöiden toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle.

Päätös: Annettiin seuraavat toimenpidesuosituks

- Alueen on määrätietoisesti jatkettava palveluiden uudistamista ja talouden tasapainottamista.

Seuranta: Muutosohjelman toimenpiteiden toteutuminen ja muutosohjelman kustannusvaikutusten kehitys (tavoite/ennuste/toteuma) puolivuositaisen seurannan perusteella.

- Alueen on varmistettava lasten, nuorten ja perheiden perustason palveluiden saatavuus erityisesti varhaisen tuen osalta.

Seuranta: Palvelutarpeen arviointien valmistuminen 3 kk määräajassa, kodin ulkopuolelle sijoitettujen alle 18v. määrä, lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon käyttö ja jonot.

Sisäministeriön syksyllä 2023 antamat alla olevat toimenpidesuosituks

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.



- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

7. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtaja päätti tilaisuuden klo 14.15.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö, ylijohaja
Valtiovarainministeriö

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman
Strategia- ja ohjausyksikön johtaja
Sisäministeriö

Kirsi Leivonen
Hyvinvointialuejohtaja
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue